Լծեմ իմ լծկանք դաշտերը հերկեմ՝
Գութանիս մաճից բռնելով երգեմ.
Չեմ նախանձիլ ես արհեստաւորին,
Կամ թէ շատերի կեղծ առեւտուրին . . . .

—

Երբ ամբողջ օրը սուտ երդումներով՝
Մուշտարուն գրաւում քաղցր խօսքերով.
Եւ ո՛չ մի տեսակ մեծ աղաներին,
Որոնք գերի են իւրեանց շահերին . . . .

—

Իսկ ես ազատ եմ այդ ամենից էլ,
Այդ իմ պապ մաճկալ՝ ինչ չէ աւանդել,
—Այլ կանաչ դաշտում քրտինքներ թափել,
Եւ ամբողջ ձմեռ՝ հանգիստ վայելել.

Գրուշուբ ՆԵՐՍԷՍ ՄԱՏ. Տ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆՑ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆՔ

Ս. Էջմիածնի ամենայն Հայոց Կաթուղիկոսական Տեղակալ Մակար Արքեպիսկոպոսը Բարձրագոյն հրաւիրանաց համաձայն Ապրիլի 14ին ժամը 2ին յետ կէսաւուր Մայր Աթոռէս ուղեւորեցաւ ի Մոսկուա Կայսերական Թագադրութեան հանդիսին ներկայ գտնուելու համար։ Նորին Սրբազնութիւնը ուղեւորելուց յառաջ Միաբանական Ուխտի հետ միասին այցելեց Գ. Ճեմարանին։ Յարգելի Ուսուցչաց խումբը և Ճեմարանի սաները Նորին Բարձր Սրբազնութեանն ընդունեցին Հանդիսարանի մէջ քաղցր ու ներդաշնակ երգեցողութեամբ։ Նորին Բարձր Սրբազնութիւնը իւր առժամանակեայ հրաժարականը և ինչ ինչ կարեւոր խրատներ ամենին աւանդելուց յետոյ՝ Ուսուցչաց, Ուսանողաց և Միաբանական Ուխտի ուղեկցութեամբ ելաւ Ճեմարանից և նստաւ իւր կառքը, որ սպասումէր Ճեմարանի հիւսիսային դրան առաջ Ոստիկանութեան և Վաղարշապատի երիտասարդաց բազմաթիւ ձիաւորների հետ միասին։ Միաբանութեան կողմից Նորին Բարձր Սրբազնութեանն ուղեկցեցին մինչև Երևան Գեր. Մեսրովբ և Ներսէս Եպիսկոպոսունքը և Բարեշ. Սարգիս Վարդապետ Տ. Գասպարեանցը։

Կցանկանք Նորին Բարձր Սրբազնութեան բարի ճանապարհ և անվտանգ վերադարձ։

—

Նորին բարձր Սրբազնութեան Մակար Արքեպիսկոպոսի և Ս. Սինոդի Սրբազան Ատենակալաց բարեհաճ կարգադրութեամբ Մայր Աթոռոյս Տեղապահ կարգեցաւ Գերապատիւ Մկրտիչ Սրբազան Արքեպիսկոպոսը։

Նորին Բարձր Սրբազնութեանը կցանկանք տոկուն և արդիւնաւոր գործունէութիւն իւր ներկայ բարձր պաշտօնի ասպարիզում։

—

Ապրիլ 17-ին Զատկի տօնին Նորին Բարձր Սրբազնութիւն Տեղակալ Մկրտիչ Արքեպիսկոպոս Բաբաջանեան՝ բարեհաճեցաւ ընդունել Վեհարանի սենեակներից մէկի մէջ Ս. Էջմիածնի ամբողջ Միաբանութիւնը, Ճեմարանի Վարչութիւնն և Սանուները, նոյնպէս և Վաղարշապատի տեղական կառավարութեան պաշտօնակալներն և գիւղի հասարակութեան գլխաւոր անդամները, առանձին առանձին խրախուսիչ և խրատական խօսքերով շնորհաւորեց նորանց Քրիստոսի Ս. Յարութիւնը։

Նորին բարձր Սրբազնութեան խօսքերից նշանաւորն է Ճեմարանի աշակերտաց խօսած յորդորն և խրախուսանքն ի ներկայութեան Ս. Սինոդականաց և Միաբանութեան, ասաց «Սիրելի որդեգիրներ Ս. Էջմիածնի, գիտեմ, շատերդ ցանկանում էիք այսպիսի հրաշալի տօնին Ձեր հայրենեաց և Ձեր ծնողաց գրկում լինել, սակայն Ձեր ուսման փափագն չափաւորում է Ձեր ցանկութիւնը, և բաղդաւոր է համարում Ձեզ մեղրական ժրաջանութեամբ շտեմարանել հանգուցեալ Հայրապետի պատրաստած մեղրանոցում և ծաղկալից պարտիզում Ձեր մտաց փեթակների մէջ քաղցր մեղր և մոմ ըստ նպատակի Նորին Հանգուցեալ Վեհ. Հիմնադրի, Ձեր շտեմարանած մեղրով քաղցրացնել ազգայնոց քիմքը և մոմովն լուսաւորել Հայաստանի խաւար վայրերն ի պարծանս Ս. Էջմիածնի և ազգիս. այո՛, վստահ եմ որ դուք ամենքդ կը ջանայք պսակել Վեհ. Հիմնադրի և Ազգիս նպատակն Ձեր բարեկրթութեամբ և ուսմամբ, փոխադարձ և Դուք վստահ եղէք սիրելի որդեգիրներ, որ ես աջակցութեամբ իմ Սրբազան եղբարցս, պիտի աշխատեմ նոյն բարեկարգութեան և յառաջադիմութեան մէջ պահել Ճեմարանը նիւթականապէս և բարոյապէս։ Յարուցեալ Փրկիչն Յիսուս՝ թո՛ղ կարողութիւն շնորհէ մեզ և Ձեզ և Ձեր բարեջան ուսուցչաց, կատարել մեր սրբազան պարտականութիւններն ամէն»։

Ճեմարանի Սանուները և բոլոր հանդիսականք համբուրեցին Նորին Սրբազնութեան Ս. Աջը և վերջացաւ այս ախորժ հոգևոր հանդէսը։

—

Ս. Սինոդի կարգադրութեան համաձայն Գերապատիւ Պարզեանց Սուքիաս եպիսկոպոսը նշանակեցաւ Աստրախանու թեմի հոգևոր կառավարիչ։

Ս. Սինօդի կարգադրութեան համաձայն Ախլցխայի Ցաջորդ Գերապատիւ Սագինեանց Գրիգոր Արքեպիսկոպոսը նշանակուեցաւ Ղարաբաղու թեմի կառավարիչ. իսկ ի տեղի Նորին Սրբազնութեան Ախլցխայի Ցաջորդ նշանակեցաւ բարեշնորհ Մամբրէ վարդապետ Սանասարեանց.

—

Ս. Սինօդի կարգադրութեան համաձայն բարեշնորհ Գրիգոր վարդապետ Գառնակերեանց կարգեցաւ Տփխիսու Ս. Սարգիս վանուց վանահայր, որ և ամսոյս 2ին ուղևորեցաւ իւր պաշտօնավայրը.

—

Ս. Սինօդի կարգադրութեան համաձայն Նորատունկեան բարեշնորհ Ցակովբ վարդապետն կարգեցաւ Հոռոմոսի վանուց վանահայր.

—

Նորին Սրբազնութիւն Անդամ Ս. Սինօդի Գրիգոր եպիսկոպոսը Ապրելի 30ին իւր հայրենիքից վերադառնալով Երևան, հետևեալ օրը այնտեղից ուղղակի ուղևորուել է՝ ի Տփխիս անտի արտասահման անցնելու, իւր անձնական հիւանդութեան բժշկութիւն գտնելու համար.

Նորին սրբազնութեանը կցանկանք բարի ճանապարհ և ողջամբ վերադարձ.

—

Նոր — Նախիջևանցի մեր յարգելի Ազգայիններից, ոմանք նուիրեցին յօգուտ ճեմարանի Մայր Աթոռոյս հարիւր յիսուն ռուբլի (150), որոց անուններն ու իւրաքանչիւրոց նուիրանաց քանակութիւնը հրատարակելով Արարատիս միջոցաւ՝ յայտնումենք հրապարակական շնորհակալութիւն գովելով նոցա եռանդը ազգային լուսաւորութեան գործում:

	Ռուբլի
Սուքիաս եպիսկոպոս Պարզեանց	25
Խաչատուր Աւագ քահանայ Զարիֆեանց	25
Պետրոս վարդապետ Այվազեանց	25
Ուսուցիչք Հոգևոր դպրոցին	25
Խաչատուր Սիրականեան	10
Համբարձում Առաքելեան	10
Խաչերէս Սարգսեան Սատէթեանց	10
Ցովհաննէս Միքայելեան Տրապզուցեանց	10
Ցովհաննէս քահանայ Տէր Սիմէօնեանց	10
Գումարն է	150

—

Շամախաբնակ մեր սիրելի Ազգայինք ոմանք յօգուտ Մայր Աթոռոյս Գէորգեան Ճեմարանի նուիրեցին 125 րուբլի, որոց անուանքը նուիրանաց քանակութեան հետ միասին հրատարակելով՝ յայտնումենք նոցա մեր խորին շնորհակալութիւնը:

	րուբլի
Գէորգ Յովհաննիսեան Քեալանթարեանց	25
Գրիգոր քահանայ Յովսէփեանց	10
Գէորգ Տէր Յովհաննիսեանց	10
Սահակ քահանայ Յոնանեանց	10
Յովհաննէս Պետրոսեան Իւզբաշեանց	10
Աբրահամ Գասպարեան Հ. Բաղդասարեանց	10
Բաղդասար Նազարեանց	10
Յովհաննէս Խալատեանց	10
Դաւիթ Եսայեան Գէորգեանց	10
Համազասպ վարդապետ Համազասպեանց	10
Պօղոս Մովսիսեան Ներսիսեանց	10
Գումարն է	125

—

Երեւանայ Թեմ. գպրանոցի վարչութեան խնդրանաց համաձայն հրատարակումենք յիշեալ գպրանոցի մուտ եւ ծախուց համառօտ հաշուեցուցակը, սկսեալ ի 23-էն Յուլիսի 1879 ամի ց1-ն Յունվարի 1883 ամի:

ՄՈՒՏՔ 1879 Յուլիսի 23

	Ռուբ.	Կ.	Ռուբ.	Կ.
Նախկին գանձապահէն առանձին ստորագրութեամբ ստացեալ դրամագլուխ			10106	31
Ի 23 էն Յուլիսի 1879 —ից ց1-ն Սեպտեմ. 1880 —ն մուտք.				
Մոմավաճառութիւնից	1734			
Մետրիքական վկայութիւններից	948	20		
Աշակերտաց թոշակադրամ	3486			
Նուէր պսակներից	211	90		
Տոկոսիք դրամագլխի	730	50		
Նուէր յօգուտ գրադարանի	164			
Նուէր զանազան անձինքներից	270			
Արդիւնք ուխտատեղեաց	35			

Սահականուշեան Օր. դպրոցից ռոճիկ ուսուցչաց.	500	
Մուտքի գումարն է		18095 91
Մնացորդ դրամ առ 1 ն Սեպ. 1880 ամի	6587 70	

Մուտք է 1-ն Սեպտեմ. 1880-դ յ1 Սեպ. 1881-դ.

Աշակերտաց թոշակադրամք	2301	
Մետրիքական վկայութիւններից	841 68	
Տոկոսիք դրամագլխի	557 60	
Նուէր զանազան անձինքներից	925	
Մոմավաճառութիւնից	1227 32	
Տոկոսեօք տուեալ դրամից	470	
Նուէր Պսակներից	20	
Արդիւնք ուխտատեղեաց	209 4	
Սահականուշեան Օր. դպրոցից ռոճիկ ուսուցչաց.	50	
Մուտքի գումարն է		13789 34
Մնացորդ առ 1 ն Սեպտեմբերի 1881 ամի	5383 28	

Մուտք է 1 ն Սեպտեմ. 1881-դ յ1-ն Սեպ. 1882-դ.

Աշակերտաց թոշակադրամ	2231	
Մետրիքական վկայականներից	1040	
Նուէր պսակներից	104 50	
Նուէր զանազան անձինքներից	290	
Պարահանդէսից	200	
Մոմավաճաւութիւնից	875	
Վիճակախաղից	162 26	
Արդիւնք ուխտատեղեաց	25	
Մուտքի գումարն է		10811 4
Մնացորդ առ 1 ն Սեպ. 1882 ամի	3512 19	

Մուտք է 1 Սեպտեմ. 1882-դ յ1 Սեպ. 1883-դ.

Մետրիքական վկայականներից	350	
Աշակերտաց թոշակադրամ	1537	
Նուիրադրամ	50	
Տոկոսիք	110	
Մոմավաճառութիւնից	394	
Եկեղեցիներից	200	
Նուէր պսակներից	86 20	
Մուտքի գումարն է		6239 39

Մնաց առ 1 ն Յունվարի 1883 ամի . .	3917 73
Մոմավաճառութեան խանութ մուտի . .	1400
Ստանալիք տոկոս ունի	1000
Առ 1 ն Յունվարի 1883 ամի գումարն է	6317 73

Բաց յայտնէ

Քաղաքիս հինգ Եկեղեցիներից ստանալիք արդիւնք ևս կայ, համաձայն տնօրէնութեան հանգուցեալ Ա. Եր. Կաթուղիկոսի և հրամանագրութեանց Ս. Սինոդի գրեալ ի 19 ն Նոյեմբերի 1876 ամի, ի 4 ն Յունվարի 1878 ամի, ի 18 ն Դեկտեմ. 1880 ամի № № 2648, 31 և 4966. յատկացրած է թեմական դպրանոցիս պահպանութեանը համար որպէս նպաստ մի որոշ արդիւնք.—այն է մինչ դպրանոցիս Հոգաբարձութեան ձեռամբ եկեղեցեաց դրամագլխների հաշուատեսութիւնը, պէտք է Ս. Յովհաննէս, Ս. Պօղոս—Պետրոս և Զօրաւոր եկեղեցիներն վճարէին տարեկան 290 ական ռուբ. Ս. Սարգիս եկեղեցին 170 ռուբ. իսկ Ս. Կաթուղիկէ եկեղեցին 100 ռուբ. բայց հաշուատեսութիւնից յետոյ կայացած դրամագլխի տոկոսը. նոյն հրամանագրութեանց համաձայն, պէտք է շարունակարար ստանայ թեմական դպրանոցս. ըստ այսմ.—

1. Ս. Յովհաննէս եկեղեցին 1877 թուի Յունվարի 1 ից մինչև 1881 թուի Յունվարի 1-ն այսինքն չորս տարուայ ընթացքում. պէտք է վճարէր տարեկան 290 ական ռուբ. որ կլինէր գումարը 1160 ռուբլի. իսկ 1881 թուի Յունվ. 1-ից մինչև 1883 թուի Յունվարի 15 պէտք է վճարէր 7551 ռուբ. և 66 կոպ. դրամագլխի տոկոսը. որը 6% հաշուելով, կլինի տարեկան 453 ռուբ. 6 կոպ. ուրեմն երկու տարուայ ընթացքում եղել է 906 ռուբ. 12 կոպ. բարդելով այս գումարին վերոյիշեալ 1160 ռուբ. ևս, գումարը կլինի 2066 ռուբ. 12 կոպ. որից հոգաբարձութիւնս ստացել է միայն 530 ռուբ. այժմ մնում է ապառիկ նոյն եկեղեցւոյ վերայ 1536 ռուբլի 12 կոպէկ. . . 1536 12

2. Վերոյիշեալ կարգաւը Ս. Պօղոս և Պետրոս եկեղեցւոյ վերայ՝ մնում է ապառիկ . . 1013 75

3. Ս. Զօրաւոր եկեղեցւոյ վերայ` . .	1522 64	
4. Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ վերայ` . .	588	
5. Ս. Կաթուղիկէ եկեղեցւոյ վերայ` .	661	
Գումարն է .		11039 24

ԾԱԽՔ 1879 Յուլիսի 23

Ծախք ի 23-էն Յուլիսի 1879-ամի ց1 Օգոստոսի 1880-ամի.

	Ռուբ. Կ.	Ռուբ. Կ.
Ճանապարհածախք ուսուցչաց . . .	130	
Ռոճիկք ուսուցչաց ընթացս 14 ամսուան .	8253 92	
Գրադարանի համար գնել իրեղէնք .	250 60	
Արեւելեան պատի շինութեան . .	1190	
Ծախք վերանորոգութեանց, մանր իրեղինաց, նստարանաց, վառելափայտից եւ աթոռների .	510 65	
Ճանապարհածախք Թեմական Տեսչի .	100	
Պարգեւադրամ պ. պ. Բէգ Նազարեանցին եւ Տէր Մկրտչեանցին	270	
Յոկոսեօք տուեալ . . .	600	
Ի վերայ զանազան Թերթութեանց գպրանոցի	2 3 3	
Ծախքի գումարն է		11508 21

Ծախք ի 1-էն Օգոստ. 1880-ամի ց1 Օգոստ. 1881-ամի.

Ռոճիկք ուսուցչաց	7592 6	
Մանր ծախք	314	
Ծախքի գումարն է		7906 6

Ծախք ի 1-էն Օգոստ. 1881-ամի ց1 Օգոստ. 1882-ամի.

Ռոճիկ ուսուցչաց	6999 8	
Մանր ծախք եւ վառելափայտ . .	299 77	
Ծախքի գումարն է		7298 85

Ծախք ի 1-էն Օգոստ. 1882-ամի ց1-ն Յունվարի 1883-ամի.

Ռոճիկ ուսուցչաց	2132 92	
Մանր ծախք եւ վառելափայտ .	188 74	
Ծախքի գումարն է		2321 66

Գանձապահ Թեմական դպրանոցի Պօղոս Պօղոսեանց